

تقریب اندیشه تلاشی همگرایانه برای تحلیل مسائل قدیم و جدید جهان اسلام است

نماینده اتحادیه سادات در استان سیستان و بلوچستان تأکید کرد: تقریب اندیشه و مطالعات تطبیقی، تلاشی همگرایانه برای بررسی و تحلیل عقاید و مسائل قدیم و جدید جهان اسلام است که با روشهای علمی و روزآمد در بستر خردورزی و تعقل در منابع اصیل و تمسک به سه گانه قرآن، سنت و عترت، تقریب حداکثری در اندیشه و نظر پدید آمده، سطح مشترکات افزایش یافته و حد اختلافات کاهش پیدا می کند.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حجت الاسلام و المسلمین سید مجتبی طباطبایی، نماینده اتحادیه سادات در استان سیستان و بلوچستان، روز پنجشنبه 6 مهرماه در سومین و بینارسی و هفتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی، با تبریک میلاد نبی مکرم اسلام و امام صادق (ع) ششمین امام شیعیان، با ارائه مقاله خود با عنوان "تقریب اندیشه و مطالعات تطبیقی مسائل جهان اسلام" توضیح داد: نبی مکرم اسلام (ص) با ابلاغ آیه کریمه «ان هذه امتکم امة واحدة» و بر پایه فرمان «واعتصموا بحبل الله جميعاً و لا تفرقوا» پیام آور وحدت و همبستگی است.

وی ادامه داد: پیامبر اکرم (ص) در تبیین عناصر وحدت امت اسلامی فرمود: «کتاب الله عز وجل، حبل ممدود

ما بين السماء والارض، وعترتی اهل بيتی» مسلم است که پیامبر اکرم علاوه بر قرآن و اهل بیت، عنصر سوم یعنی سیره و سنت خویش را نیز در ساختار امت واحده اسلام قرار داده است و در این سه گانه تمام و کمال یعنی قرآن، سنت و عترت هیچگونه تعارض و تضادی وجود ندارد. به تعبیر پیامبر این سه، یادگارها، امانت ها و جانشینان پیامبر تا قیامت زنده، باقی و جاوید هستند و همچنان عناصری پذیرفته شده و مقبول برای وحدت مسلمانان به شمار می آیند.

حجت الاسلام طباطبایی با بیان اینکه قرآن از زبان پیامبر اکرم(ص) به مسیحیان آن زمان می گوید: «تعالوا الی کلمه سواء بیننا و بینکم الا نعبد الا الله و لانشرك به شیئاً ولا یتخذ بعضنا بعضاً ارباباً من دون الله» خاطرنشان کرد: این سخن قرآن بیانگر عناصر وحدت میان پیروان ادیان الهی و اهل کتاب است که پیامبر ما پایه گذار یک اصل برای وحدت و همگرایی ملت ها و انسانها بر پایه مشترکات اعتقادی و اندیشه ورزی آنهاست.

وی مقصود از مطالعات تطبیقی را روشی برای بررسی و شناخت پدیده، موضوع یا مسئله دانست که دیدگاه های متعدد و متکثر را در کنار هم می آورد.

طباطبایی افزود: مطالعات تطبیقی می تواند در سه سطح صورت پذیرد؛ سطح اول: مقارنه آراء، یعنی گردآوری و تبیین آراء و نظریات مختلف، اندیشه ورزی مستقل افراد پیرامون مسئله بدون موازنه و تعادل یا ترجیح آراء.

سطح دوم: مقایسه آراء یعنی علاوه بر گردآوری و تبیین آراء و نظریات مختلف و اندیشه ورزی مستقل میان نظریات، موازنه صورت پذیرد و نظریات برتر تعیین شود.

سطح سوم: تقریب آراء، یعنی علاوه بر گردآوری و تبیین آراء، اندیشه ورزی مشترک صورت پذیرفته که هدف آن تقریب اندیشه و میل به پاسخ مشترک است.

حجت الاسلام طباطبایی ادامه داد: مقصود ما از مطالعات تطبیقی، سطح سوم یعنی تقریب اندیشه و یافتن پاسخ کامل و مشترک به مسائل مورد مطالعه است.

وی به نوع دیگری از تقسیم موضوعات و مسائل در مطالعات تطبیقی اشاره کرد و گفت: این نوع شامل تقسیم مسائل به دو گونه مسائل گذشته یا قدیم و مسائل جدید یا مستحدثه است که بر این اساس چهار وجه متصور است؛ اول: پاسخ های قدیم به مسائل قدیم. دوم: پاسخ های قدیم به مسائل جدید. سوم: پاسخ های جدید به مسائل قدیم. چهارم: پاسخ های جدید به مسائل جدید که مقصود ما از مطالعات تطبیقی این

دو وجه اخیر است. یعنی اندیشمندان جهان اسلام در علوم مختلف در موضوعات و مسائل تخصصی حوزه خویش با اندیشه ورزی و اجتهاد، پاسخ های جدید و روزآمد به مسائل جهان اسلام ارائه کنند. در اینجا اکتفا به نقل نظریات و پاسخ های گذشته منظور نیست بلکه اندیشه ورزی و اجتهاد نو لازم است.

طباطبایی به ذکر نمونه هایی از هر گروه اشاره و بیان کرد: گروه اول مانند مسائل و چالش ها در جهان اسلام با موضوعاتی مانند تفرقه، جنگ های داخلی، تکفیر، ظلم، تبعیض، فقر، جهل، عقب ماندگی، توسعه نیافتگی، ایستایی و رکود، اسلام هراسی، خشونت و تروریسم، استثمار و استکبار جهانی، صهیونیست، سکولاریسم، تهاجم فرهنگی و فساد.

وی افزود: گروه دوم نیز شامل مسائل و فرصت هایی در جهان اسلام است که نمونه هایی از آن عبارتند از همبستگی بین الملل اسلامی، تقریب مذاهب اسلامی، پیمانهای جهان اسلام، حج ابراهیمی، گام دوم انقلاب اسلامی، بیداری جهان اسلام، فلسطین و روز قدس، آینده پژوهی، حقوق بشر اسلامی، تمدن جدید اسلامی، فرهنگ انتظار و مهدویت، سه گانه قرآن، عترت و سنت، عدالت جهانی، توسعه یابی جهان اسلام.

حجت الاسلام طباطبایی در پایان نتیجه گیری کرد که تقریب اندیشه و مطالعات تطبیقی تلاشی همگرایانه برای بررسی و تحلیل عقاید و مسائل قدیم و جدید جهان اسلام است که با روشهای علمی و روزآمد در بستر خردورزی و تعقل در منابع اصیل و تمسک به سه گانه قرآن، سنت و عترت، تقریب حداکثری در اندیشه و نظر پدید آمده، سطح مشترکات افزایش یافته و حد اختلافات کاهش پیدا می کند.